

Хулосаи

комиссияи экспертии Шӯрои диссертатсионии 6Д КОА – 005 оид ба химояи рисолаҳо барои дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа РНД, номзад ва доктори илм аз рӯи ихтисос нисбати рисолаи диссертатсионии унвончӯ Абдурамонова Подшоҳоним Давлатамоновна “Ҳаёти фарҳангии Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон дар солҳои 1991-2016», барои дарёфти дараҷаи илмии номзоди илмҳои таърих аз рӯи ихтисоси 07 00 02 – таърихи ватанӣ (илмҳои таърихӣ).

Комиссияи эксперти дар ҳайати доктори илмҳои таърих, профессор Рачабов А., доктори илмҳои таърих, профессор Муҳиддинов С.Р., доктори илмҳои таърих, профессор Додхудоева Л.Н. бо рисолаи диссертатсионии унвончӯ Абдурамонова Подшоҳоним Давлатамоновна “Ҳаёти фарҳангии Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон дар солҳои 1991-2016», барои дарёфти дараҷаи илмии номзоди илмҳои таърих аз рӯи ихтисоси 07 00 02 – таърихи ватанӣ (илмҳои таърихӣ) шинос шуда хулосаи зеринро пешниҳод мекунад.

Рисолаи илмии “Ҳаёти фарҳангии Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон дар солҳои 1991-2016» дар шӯбаи таърихи навтарини Институти таърих, бостоншиносӣ ва мардумшиносии ба номи А. Дониши Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон омода шудааст.

Мубрамияти мавзӯ дар он зоҳир мешавад, ки Тоҷикистон пас аз баргараф намудани оқибатҳои ҷанги шаҳрвандӣ собитқадамона тамоми соҳаҳои ҳаёти кишварро пеш мебарад. Дар ҷодаи фарҳанг низ дар 25 соли истиқлолият, ки мавриди тадқиқ қарор гирифтааст, комёбиҳои назаррас ба даст омаданд. Дар ВМКБ низ дар ин муддат соҳаи фарҳанг хеле пеш рафт. Аз ин ҷост, ки таҳлили чорякрасаи бахши фарҳангии вилоят аз аҳамият холӣ нест ва он метавонад дурбини рушди минбаъдаи онро муайян созад. Ҳукумати кишвар қолабҳои замони пешинро шикаста, барои пешрафти ҳаёти фарҳангии ВМКБ, аз ҷумла, инкишофи

инфрасохтори иқтисодӣ, тарбияи кадрҳои баландихтисоси дорони маълумоти олий ва касбии махсус, тандурустӣ, тарбияи томактабии кӯдакон, рушди макотиби миёна, инкишофи соҳаҳои санъат, шаҳрсозӣ, меъмори ва ғайраи иқдомҳои наҷибро ба сомони расонидааст, ки то кунун дар илми таърих перомунӣ ин масоили тадқиқоти мушаххас сурат нагирифтааст. Аз ин рӯ, таҳлили илмии раванди таърихии рушди ҳаёти фарҳангии Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон аз ҷониби унвонҷӯи лоиқи дастгирӣ.

Саҳми шахсии муаллиф дар натиҷагирӣ мавзӯ дар он ифода меёбад, ки ӯ дар асоси манбаҳои муътамад, шумораи зиёди асарҳои нашргардида доир ба ҳаёти фарҳангии ВМКБ бори нахуст дар илми таърихи ватанӣ таҳлили маҷмӯии таҳқиқоти мазкурро анҷом додааст. Дар натиҷаи омӯختани бахшҳои гуногуни соҳаи фарҳанги вилоят муаллиф онҳоро дар маҷмӯъ таҳлил намуда, роҳҳои минбаъдаи таҷлили ва рушди минбаъдаи онро пешгӯӣ менамояд.

Роҷеъ ба дараҷаи омӯхта шудани мавзӯ бояд зикр намуд, ки мавзӯи мазкур рӯзмарра буда, то ин дам диққати муҳаққиқон ва зиёиёнро ба худ ҷалб намудааст. Вале мавзӯи таҳқиқшаванда аз ҷониби олимону донишмандони соҳа ба таври мақсаднок ва комплексӣ омӯхта нашудааст, ки ин фикр дар мавриди таҳлили асарҳои мавҷуда аз ҷониби муаллиф асоснок карда шудааст.

Мақсад ва вазифаҳои таҳқиқоти диссертсионӣ таҳлили маҷмӯи таърихнигорӣ ва инъикоси таърихи рушду нумуи фарҳанги Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон дар солҳои истиқлололият аз ҷониби муаррихон ва санъатшиносони ватанӣ ва хориҷӣ амалӣ гардидааст, ба ҳисоб меравад. Дар асоси сарчашмаҳои бойгонӣ, оморӣ, маводи васоити ахбори омма, хотираҳои ходимони фарҳанг, таҳлили илмии раванди таҳавулоти таърихии ҳаёти меҳнаткашонӣ ВМКБ пешниҳод мешавад.

Дар баробари ин муаллифи диссертатсия масоили тадқиқи раванди хусусиятҳои хоси ҳаёти фарҳангии ВМКБ, таҳлил ва омӯзиши фаъолияти

муассисаҳои фарҳангӣ ва рушди ҳунарҳои мардумӣ, тадқиқи инкишофи соҳаи варзиш, таҳлили вазъи кунунӣ ва дурнамои рушди соҳаи сайёҳӣ, тадқиқи фаъолияти муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ дар шароити дигаргуниҳои иҷтимоӣ-иқтисодӣ ва фарҳангиву сиёсӣ, омӯзиши таҷрибаи таърихии тайёр намудани мутахассисони баландихтисос барои хоҷагии халқ, омӯзиши таҳсили ҷавонони ВМКБ дар муассисаҳои маълумоти ибтидоии касбӣ дар шароити густариши иқтисоди бозаргонӣ ва саҳми муассисаҳои тадқиқотии ВМКБ-ро дар инкишофи илмҳои ҷамъиятӣ ва табиатшиносии Ҷумҳурии Тоҷикистон мавриди таҳлил қарор додааст.

Навгони илми рисолаи Абдурамонова П.Д. дар он зоҳир мегардад, ки бори нахуст дар шакли рисолаи илмӣ дар таърихнигории ватанӣ таҳқиқоти диссертационие пешниҳод мегардад, ки ба омӯзиши ҳаёти фарҳангӣ, илм, маориф, соҳаҳои варзиш, сайёҳӣ, эҳё ва рушди ҳунарҳои мардумии ВМКБ дар замони истиқлолият бахшида шудааст, ба илм бори нахуст як қатор мадорики бойгонӣ, манобеъи таърихӣ ва маълумоти рӯзномавӣ-маҷаллавӣ ворид карда мешавад. Муаллиф хусусиятҳои хоси ҳаёти фарҳангии ВМКБ, фаъолияти муассисаҳои фарҳангӣ ва рушди ҳунарҳои мардумиву инкишофи соҳаи варзишро дар ВМКБ нишон дода, вазъи кунунӣ ва дурнамои рушди соҳаи сайёҳиро дар вилоят дар асоси мадорики бойгонӣ таҳлил намудааст. Тадқиқи фаъолияти муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ дар шароити дигаргуниҳои иҷтимоӣ-иқтисодӣ ва фарҳангиву сиёсӣ ва саҳми муассисаҳои тадқиқотии ВМКБ дар инкишофи илмҳои ҷамъиятӣ ва табиатшиносии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба таври возеҳ инъикос ёфтаанд.

Аҳамияти назариявӣ ва амалиявии таҳқиқот дар он зоҳир мегардад, ки кори диссертационии Абдурамонова П.Д. дорои аҳамияти илмӣ-назариявӣ ва амалӣ буда, натиҷаҳои ба дастамада метавонанд дар қорҳои илмӣ-тадқиқотии муаррихон ҷиҳати муайян кардани равиҳо, усулҳо ва услубҳои тадқиқоти хеш, ки ба ҷанбаҳои гуногуни ҳаёти фарҳангии халқи тоҷик бахшида шудаанд, кумаки воқеӣ расонанд.

Натиҷаҳои тадқиқот метавонанд барои офаридани тадқиқоти нав дар омӯзиши таърихи ватанӣ, курсҳои лексионӣ ва махсус аз фанни “таърихи халқи тоҷик”, “таърихи фарҳанг” ва курсҳои “фарҳангшиносӣ дар макотиби олиии равияи санъат истифода шаванд.

Хулосаҳои умуминазариявии таҳқиқоти диссертатсионӣ ҳангоми банақшагирии барномаҳои минбаъдаи рушди фарҳанги мамлакат метавонанд истифода шаванд.

Маводҳои дар диссертатсия овардашуда барои маърифати воқеии масъалаҳои мубрами ҳаёти фарҳангии мамлакат, махсусан фаъолияти муассисаҳои дахлдор имконият медиҳанд. Хулосаҳо ва тавсияҳои диссертатсия барои ҳалли бисёр масъалаҳои ҳалталаби Тоҷикистони муосир муфиданд.

Рисолаи илмии Абдурамонова Подшоҳоним Давлатамоновна “Ҳаёти фарҳангии Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон дар солҳои 1991-2016», ҷавобгуи талаботи муқаррарнамудаи ҚОА назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон буда, барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои таърих аз рӯи ихтисоси 07 00 02 – таърихи ватанӣ (илмҳои таърихӣ) тавсия карда мешавад.

Бо назардошти хулосаи боло, комиссияи эксперти барои интихоби муқарризони расмӣ ва муассисаи пешбар тавсия медиҳад:

1. Собирова Курбонбегим Давлаткадамовна – доктори илмҳои таърих, и.в. профессори кафедраи таърихи халқи тоҷики Донишгоҳи Миллии Тоҷикистон;

2. Каримова Р.Н. – номзади илмҳои таърих, дотсенти кафедраи фарҳангшиносии Донишгоҳи Славянии Россияву Тоҷикистон.

3. Муассисаи пешбар: Донишгоҳи далатии ҳуқуқ, бизнес ва сиёсати Тоҷикистон.

Аъзоёни комиссияи эксперти:

доктори илмҳои таърих, профессор

доктори илмҳои таърих, профессор

доктори илмҳои таърих, профессор

 Раҷабов А.
 Мухиддинов С.Р.
 Додхудоева Л.Н.